

Muzan Alneel: Folket i Sudan vill inte dela makten med sina militära förtryckare

[Ur [Jacobin magazine](#), 24 november 2021. Muzan Alneel är en av grundarna av tankekedjan Innovation, Science and Technology Think Tank for People-Centered Development (ITSinaD) i Sudan och gästforskare vid Tahir Institute for Middle East Policy, Washington, med fokus på ett folkcentrerat förhållningssätt till ekonomi, industri och miljö i Sudan. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Ända sedan militärkuppen den 25 oktober har internationella diplomater och regeringar som är involverade i Sudan upprepat samma linje om behovet att ”återupprätta en civilt ledd regering”. Det sudanesiska folket utsätter nu denna linje för förbannelser och hånar de internationella medlarna.

Detta land är vanligtvis besatt av att uppföra sig väl mot främlingar och upprätthålla bilden av artiga sudaneser, men dränker nu dessa diplomaters twitter-meddelanden i spydigheter och tarvligheter. Det liknar reaktionen på överenskommelsen mellan den civila premiärministern Abdalla Hamdok och kuppledarna som tillkännagavs den 21 november, på samma sätt som de som hade varit ute på gatorna och protesterat mot kuppen fördömde Hamdoks beredvillighet att förhandla med kuppmakarna.

En hel del har förändrats i Sudan under veckorna efter kuppen, men det har varit kulmen på en tre år lång resa. Det senaste försöket att hindra kampen för demokrati och rättvisa kommer att möta hårt motstånd från det sudanesiska folket, som redan har visat sin förmåga att organisera sig under svåra och farliga omständigheter.

Från revolutionen till kuppen

På morgonen måndagen den 25 oktober vaknade folket i Sudan till ett totalt nedstängt internet. De internationella radiokanalerna stängdes också när rykten spreds att medlemmar i den civila regeringen hade arresterats.

Dessa händelser markerade slutet på en 2½ år gammal maktdelning mellan de högsta ledarna i den tidigare sudanesiske härskaren Omar al-Bashirs militära säkerhetsapparat och oppositionsledarna, ett arrangemang som kom till stånd sedan en folklig revolution hade störtat al-Bashirs tre decennier långa diktatur. Regionala och internationella aktörer som USA, EU, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten stödde och hyllade det bräckliga arrangemanget. Förespråkarna lanserade det som den bästa lösningen på den sudanesiska revolutionens krav i december 2018, nämligen frihet, fred och rättvisa.

I december 2018 hade Sudans folk börjat protestera mot de stigande brödpriserna och den svåra ekonomiska situationen under den korrupperade militärdiktaturen. Protesterna varade i mer än fyra månader, underblåsta av ekonomiskt missnöje, historiska orättvisor och ny ilska mot statens våldssamma svar på de pågående protesterna. I april 2019 hade protesterna vuxit till sittdemonstrationer runt militärhögkvarteren i 14 sudanesiska städer, inklusive huvudstaden Khartoum.

Den 28 och 29 maj 2019 inledde arbetare en landsomfattande politisk strejk mot militärregimen, där de strejkande och demonstranterna taktfast ropade om ett civilt styre. Under denna period var revolutionärernas styrka och envishet klar och otvetydig. Militärens hot hade ingen effekt på dem.

Ett av de tydligaste exemplen på denna styrka var banderollerna om ”avskeda mig”, som tog över Khartoum som svar till Mohamed Hamdan Daglo (Hemeti), ledaren för milisen Snabbinsatsstyrkorna (Rapid Support Forces), som i ett tal hotade att avskeda alla som gick ut i strejk och ersätta dem med sina soldater. Den revolutionära energin ökade ännu mer när hoten blev verklighet. Efter arresteringarna av arbetare från National Electric Corporation (NEC), utfärdade fackföreningen på NEC ett uttalande som hotade att stänga av elektriciteten till alla militära byggnader och institutioner. Deras kollegor befriades omedelbart.

Inför denna revolutionära styrka tog militären till ett extremt våld. Massakern den 3 juni 2019^{*} ledde till att alla 14 sittdemonstrationer avslutades samtidigt. Mer än 100 personer dödades av armén, och många av offrens kroppar bands fast till tegelstenar och kastades i Nilen. Dussintals våldtogs. Hundratals saknas än idag.

Men mindre än en månad efter massakern, och med internet fullständigt nedstängt, hölls det en demonstration med en miljon deltagare mot militären, vilket visar att folket i Sudan fortfarande var fast beslutet att få slut på militärens styre.

En bortslarvad övergång

Men inom två månader efter massakern i juni 2019 skrev oppositionens ledare under ett avtal om delad makt med militären. Denna händelseutveckling hade iscensatts av regionala och internationella stater, som belönade mördarna med en del i regeringen. Avtalet utarbetades också av en oppositionsledning organiserad i en koalition som kallades Krafter för frihet och förändring (FFC), och huvudsakligen bestod av politiska partier.

FFC talade för den ”realistiska” tanken, att det enda sättet att stoppa blodsutgjutelserna var genom att samverka med mördarna. En sådan samverkan kunde inte uppnå revolutionens krav på frihet, fred och rättvisa: det skulle nämligen kräva att militärens makt minimerades, att dess ledare hölls ansvariga för sina brott, och att man satte stopp för militärens kontroll över Sudans nationella tillgångar och ett stort industrikomplex som inte kontrollerades av finansministeriet.

De civila i regeringen kunde inte uppfylla sina löften till demonstranterna, och var beroende av det självutnämnda internationella samfundet för stöd och legitimitet. Internationella valutafonden och Parisklubben av rika långivarländer erbjöd skuldlättnader och blygsamma summor i hjälp, men krävde också att det genomförde en politik av ekonomisk liberalisering, inklusive devalvering av valutan, att subventionerna av basvaror avskaffades och att det genomfördes privatiseringsprojekt.

Den nya regeringens ekonomiska politik gick alltså inte att skilja från sin föregångares politik. Men regeringens anhängare fördömde nu protesterna mot denna politik som handlingar som försvagade ”övergången till demokrati”. Regeringarna i väst var nöjda med den nya premiärministern, Abdalla Hamdoks, teknokratiska framtoning. Han hade tidigare arbetat för FN och genomförde nu den politik som de föredrog och røjde vägen för investeringar.

* Se [Massakern i Khartoum](#), på marxistarkiv.se – öa.

Politiken ledde till en fruktansvärt hög inflation, och ökade levnadsomkostnader på mer än 300% bara det senaste året. Ledarna för den senaste kuppen använde denna ekonomiska situation och de ”civila” ledarnas misslyckande för att rättfärdiga sina manövrar. Militären och dess allierade milis kanske såg allmänhetens stora frustration över läget som ett tecken på att deras kupp hade chans att lyckas.

Motstånd mot kuppen

Men de hade fel. Redan klockan 6 på morgonen samma dag som kuppen demonstrerade Sudans folk på gatorna, och skanderade att revolutionen skulle återvända, eller att ”den fördröjda kampen”, som många i Sudan kallar den, skulle börja igen. Massorna byggde barrikader under ledning av motståndskommittéerna. Flera fackföreningar var beredda att strejka när kuppen skedde, med bankanställda i ledningen.

Det sudanesiska folket var beredda på att kuppen skulle komma. I motsats till detta hävdade USA:s regering att den inte hade fått ”någon som helst förvarning av militären”, trots att USA:s speciella sändebud Jeffrey Feltman lämnade Sudan bara timmar innan kuppen.

Under ledning av motståndskommittéer i bostadsområdena, och trots att internet sedan flera veckor har varit nedstängt i hela landet, protesterar Sudan fortfarande. I början av 2018 lanserade Sudans yrkesutbildades förbund (Sudanese Professionals Association – SPA) tanken på att dessa motståndskommittéer kunde vara ett verktyg för att lamslå statens våld med hjälp av decentraliserade protester. Sedan dess har kommittéerna blivit gatans röst och har konfronterat övergångsregeringens ovilja att skapa verktyg för ett demokratiskt deltagande i det politiska beslutsfattandet.

Kommittéerna leder för närvarande proteströrelsen i landet och intar den ställning som SPA hade för 2 år sedan. Kommittéerna har fler band till sin folkliga bas i bostadsområdena än SPA. De är därför mer angelägna att förbättra sin bas’ materiella förhållanden än bry sig om politiska allianser eller internationella donatorer. Deras val av taktik återspeglar detta, liksom deras fullständiga avvisande av kompromisser med militären och förhandlingar med Sudans politiska klubb i slutna rum.

Kommittéernas geografiska karaktär kommer att bli en svaghet under de kommande striderna, som kräver tydligare ideologiska ramar. Dessa strider kan bara vinnas av ett revolutionärt politiskt parti, och det är inte kommittéerna. Men dessa gräsrotsorganisationer har återfört politiken till folkets verklighet och bort från möten som allmänheten inte har tillgång till. Det har gjort att svaret på kuppen har grundat sig på hur det ska befrämja rättvisa åt folket, både vad gäller brottslighet och ekonomi, och lämnat frågan om hur det internationella samfundet reagerar.

Motståndskommittéerna har fortsatt att använda barrikader, strejker och civil olydnad mot militärens våld, som enligt bekräftade siffror har dödat 42 civila under de senaste fyra veckorna och skadat mer än 500. Hundratals aktivister har arresterats godtyckligt och militären har gjort slumpmässiga angrepp mot unga på gatorna, och har stoppat dem, misshandlat dem och rakat deras huvuden som en sorts förödmjukelse.

Våldet gick till och med så långt att sjukhus invaderades och belägrades av säkerhetsstyrkorna, vilket gjorde att sjukhusen inte kunde ge brådskande vård till skadade, och ledde till dödsfall som kunde ha undvikits.

Tre nej

De internationella och regionala aktörer som försöker få landet att återvända till den misslyckade samverkan från 2019 har ignorerat dessa brott. Amerikanska diplomater har framställt kraven på fullständigt civilt styre som orealistiska. Den brittiske ambassadören stödde åter ett krav på dialog med mördarna. Diplomater har upprepat frasen ”civilt ledd” i ett försök att lura demonstranterna och vattna ur deras avvisande av all militär inblandning.

De utländska medlarna återanvänder verktygen från överenskommelsen 2019, och uppmanar oppositionsledare och respekterade offentliga personer att tämja gatorna, samtidigt som de talar för förhandlingar bakom slutna dörrar och dialog med militära mördare som det enda sättet att undvika blodsutgjutelser. Men det sudanesiska folket nappar inte.

Motståndskommittéerna som leder protesterna har djupa rötter i sina samhällen. De representerar en befolkning som har egna erfarenheter av hur regeringar i väst har lovprisat ”blodig samverkan”, som demonstranterna kallar det, i utbyte mot ”stabilitet”, och att Sudan ”åter ska införlivas” i det internationella samfundet. Och det till priset av att bortse från både rättvisa för revolutionens martyrer och ekonomisk rättvisa för de levande.

Det var därför inte överraskande att motståndskommittéerna avvisade inviterna både från den då frihetsberövade premiärministern, Abdalla Hamdok, och från FN:s generalsekreterares speciella representant, Volker Perthes. De uttalanden som kom som svar på inviterna förkastade tanken på samtal utanför allmänhetens kontroll och bekräftade parollen om ”tre nej”: nej till förhandlingar, nej till samverkan och nej till legitimitet åt militären. Kommittéerna lovade att organisera möten för premiärministern på gatorna om han ville tala med folket, som de bara ”är en röst för”.

Detta mod och denna ståndaktighet inför militärens mordmaskin och den internationella kontrarevolutionära fronten kommer att permanent förändra Sudans politiska historia. Genom att vägra att ta bort demonstranterna ur ekvationen, ger motståndskommittéerna i Sudan en ny definition av stabilitet som ett tillstånd där folket är nöjt och mördarna hålls kort, inte tvärtom.

Överenskommelsen avvisas

När överenskommelsen mellan premiärministern och de militära kuppledarna tillkännagavs den 21 november, befann sig hundratusentals sudaneser på gatorna för en demonstration som motståndskommittéerna hade sammankallat tidigare som en del av sina veckovisa protester. I början hade demonstranterna skanderat premiärministerns namn, men de kom snabbt på paroller som förbannade honom. Det var ett klart avvisande av den gamla logiken, som prioriterar lojalitet mot politiska etiketter och individer framför förpliktelser mot revolutionens mål.

Den nya överenskommelsen hade mycket gemensamt med kuppledaren, general Abdel Fattah al-Burhans, planer, som han hade förkunnat vid en presskonferens dagen efter kuppen. Överenskommelsen avsatte den civila regeringen som fanns före kuppen, återinsatte Abdalla Hamdok som premiärminister och gav honom i uppgift att utse en ny ”teknokratisk ministär”, och behöll samtidigt generalerna som medlemmar i det härskande rådet. Det är ett upplägg som legitimerar kuppen, eliminerar alla chanser att hålla de militära ledarna ansvariga för sina brott, och ökar deras makt över den politiska processen i Sudan.

Den sudanesiska revolutionen avvisade överenskommelsen och höjde sig i samma ögonblick till en ny styrkenivå. Men den internationella kontrarevolutionära fronten är en envis fiende. Bara en internationell front av folk som avvisa sina regeringars aktioner kan stoppa den. Motståndskommittéerna behöver stöd från revolutionära kamrater i hela världen. Som demonstranter ropar taktfast i hela Sudan: "Folket är starkare, reträtt är omöjlig".

Lästips: [Revolutionen vägrar dö i Mellanöstern och Nordafrika](#). Intervju med Gilbert Achcar från november 2019. Trots nederlag (Syrien, Egypten) uppstår hela tiden nya rörelser i regionen (Sudan, Irak, Libanon). Varför?